

HASAN ÖZKILIÇ

ORADA
YOLLARDA

♥
CAN

ÖYKÜ

Hasan Özkılıç
ORADA YOLLARDA

Can Yayınları: 1472
Türk Edebiyatı: 421

© Hasan Özkılıç, 2005
© Can Sanat Yayınları Ltd. Şti., 2005

1. basım: 2005
2. basım: 2005

Yayına Hazırlayan: Faruk Duman

Kapak Tasarımı: Erkal Yavi
Kapak Düzeni: Semih Özcan
Dizgi: Serap Bertay
Düzeltili: Nurten Sönmezcan
Montaj: Mine Sarıkaya

Kapak Baskı: Çetin Ofset
İç Baskı: Özal Basımevi
Cilt: Eko Ofset

ISBN 975-07-0521-1

CAN SANAT YAYINLARI LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 34430 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
<http://www.canyayinlari.com>
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Hasan Özkılıç
ORADA YOLLARDA

ÖYKÜ

CAN YAYINLARI

**HASAN ÖZKILIÇ'IN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
KİTAPLARI**

ORADA YOLLARDA / *öykü*
ŞERULDA BEKLEMEK / *öykü*

Babam Emirali Özkılıç'ın anısına...

İÇİNDEKİLER

Ah Ahuzer	11
Boşta Gezenler	32
'Benim Babam'	49
Orada... Yollarda...	59
Bir Yılbaşı Gecesi	83
Adını Arayan.	101
Güzel Günler İçin	111
Katar	129
'Uzayıp Giden Tren Yolları'	145

AH AHUZER

Gecenin yarısına doğru yazlık sinemada film, kötü adamın sokakta bir çocuk tarafından bıçaklanarak öldürmesinin ardından, o her zamanki 'son'la bitiyor. Floresan lambaları bir anda ortalığı aydınlatıyor.

Filmin yarısından sonra kopmuştum; gözüm perdede, aklım bir başka mekândaydı, Yezidin Yeri'nde. Bir süre daha oturuyorum tahta sandalyenin üzerinde. Başımı arkaya yatırıp geceye bakıyorum, göğün derinliklerine. Yıldızlar yakınlaşıyor bana, böyle algılıyorum, birini seçiyorum, ıslıl ıslıl parlıyor gökyüzünde. Sanki bana göz kırpmıyor. Tam burada, yıldıza bakarken aklıma yine orası düşüyor, her gece uğradığım yer, Yezidin Yeri... Çevreme bakıyorum, benden başka oturanlar da var. Bir seyirci de kıyıda, çenesi göğsünde uyuyor. Kimse dokunmuyor ona. Yanından gülümseyerek geçiyorlar. Çoğunluk, uykudan daha yeni uyanmış gibi, esniyor. Ben hariç; günlerdir geç yatmaya, kimi zaman da sabahlamaya alıştım.

Kalkıyorum. Yine geç kaldım. Boşuna filmin sonunu bekledim. İzlemedim ki. Keşke daha erken çıksaydım. Ahuzer beni bekliyor. Önümdeki kadınlara erkek fısıltıyla konuşuyor. Çıkışa doğru yürüyorum. Çıkkış kalabalık, fazla gitmeden duruyorum.

Ne yapıyor şimdi Ahuzer?..

Bir sokak... Dar, sağlı sollu kepenkli dükkânların dizildiği, kentin göbeğinde bir sokak... Değişime direnen, hep kendi olan ince uzun bir çizgi... Sanki kentten yalıtılmış; insanlarıyla, sürüler halinde gezintiye çıkmış başıboş kedileriyle, köpekleriyle, işsiz güçsüzlerin çoğunlukta olduğu sokak: Hamambastı Sokağı. Adı bile tuhaf. Hamambastı!.. Hangi akıllı düşünmüş bu adı?.. Hamam hâlâ orada, sokağın bitiminde, Mal Meydanı'na yakın. Eskiden faytonlar taşırılmış müşterilerini. Kadınlar günü, sokak allanıp yeşillenirmiş. Hem de cıvıl cıvıl. Şimdi taksiler, lüks yabancı marka otomobiller duruyor orada; Hamambastı Sokağı'nda, hamamın kapısında; soğuk, itici... Diğerleri: birkaç tamirhane, bir büfe, şekerçi, daha çok kaçak mal satan dükkânlar... Ne isterseniz var; yoksa ânında temin edilir, (bu onların dili) gerekirse bir Mercedes çekilir, (zaten her zaman birilerinin eksikleri vardır) onları da almak üzere karşıya gidilip dönülür; gün batmadan, daha kimsenin evine yollanmadığı bir zamanda. Atla, katırla gidilecek değil ya! Hangi çağda yaşıyoruz?..

Kapandıklarında paslı kepenklerin geçit vermediği dükkânlar. Her birinin çoktan vuruldu kilidi; biri hariç, kepenklerinden biri sürekli örtülü olan Yezidin Yeri...

Belki de son servislerini yapıyordur Ahuzer. Akşamdan içmeye başlayıp rakının, biranın dibini bulanlar, çoktan sarhoş olmuş, baygın baygın bakıyorlardır Ahuzer'e... Adım adım, bu düşünceleri de kendimle götürürken, çıkışta köylülerimi görüyorum: Haşim, Ziya, bir de Musa. Onlar, eskiden hep beraber olduğum arkadaşlarım. Eskiden!.. Başlarıyla selam veriyorlar. Karşılık veriyorum,

gölümsüyorum. Birbirlerine sokulup usul usul konuşuyorlar. Arada gözleri bana kayıyor. Beni konuştuklarını biliyorum. Nice zamandır köylünün diline düştüm. Onların havsalasının almayacağı işler yaptım. Köyde onca kız varken, onlardan biriyle evlenip çoluk çocuk sahibi olmak dururken, ben gidip birahane de çalışan o kıza, Azeri kızına tutuldum. Her şeyimi ona feda ettim. İki parça tarla sattım, daha ardı gelecek. Böyle söylüyorlar; işleri güçleri beni çekiştirmek. Onlara göre yakında Ahuzer beni beş parasız koyacak; ardından da bir tekme, kapı dışarı olacağım. Bana acıyorlar; bu kadar akılsız olduğumu bilmiyorlarmış...

Şimdi orada, çıkışta, kararsız duruyorlar. Benimle konuşmak için duraksadıklarını biliyorum. Gidiyorum yanlarına.

“Merhaba,” diyor Haşim.

“Merhaba,” diyorum. Tek tek her birinin elini sıkıyorum. Soğukluğu duyumsuyorum, yabancılaşmayı. Önceden böyle miydik? Sinemadan çıkar, hemen her seferinde birlikte ‘Simo’nun evine giderdik. Sofra kurulurdu, Simo’nun kızları çökerdi yamacımıza. Simo karşımızda; elinde cümbüşü, o eski zaman türkülerini, şarkılarını dönüp dönüp söylerdi de bir türlü gönlümüz doymazdı. Sabah olmadan, güneşi görmeden Simo’nun evinden çıkmazdık.

“Ne yapıyorsun, nasıl gidiyor?” diye soruyor Ziya.

“Bildiğiniz gibi.”

Ahuzer’le gidiyor demek istiyorum; böyle anlayıp anlamadıklarını bilmiyorum.

“Çoktandır köye gelmedin?”

“Gelemiyorum. İş gücü zamanı... Benim de köyde işim yok.”

“İran’dan halanın oğlu geldi geçenlerde.” Bu kez Musa, öylesine, söze karışmak için, laf olsun diye konuşuyor. Başka söz bulamadı. “Seni sordu. Biz de şehirdedir, dedik, Yezidin Yeri’ni söyledik.”

“Geldi,” dedim, “görüşтік.”

Halamın oğlu İran’da; Tebriz’de yaşıyor. Babası kalaycıymış eskiden, gezici kalaycı, halamla daha evlenmeden önce. Atlara malzemelerini yükleyip bütün İran’ı dolandır, bazen de bizim bu yana gelirmiş. Halamı bir düğünde görmüş, sevdalanmış. Sık sık gelmeye başlamış bu yana. Bir gün gelip babamdan istemiş halamı. Babam, olmaz, bacımı uzağa vermem, demiş. O vazgeçmemiş halamdan. Çadırını bizim çimene kurmuş, yerleşmiş buraya. Günlerce, sevdalı türküleri dudağında, koca kazanların içinde, bir sağa bir sola kıvrılıp durmuş. Kimileri uzaktan bakıp bakıp da, bu oynuyor söylediği türkülerin eşliğinde, diyorlarmış, hem de bir acayip oynuyor. Kimileri de, sevdadandır, sevdadan, diyormuş...

Böyle kıvrıla kıvrıla bütün köylerin kazanlarını öyle bir güzel kalaylamış ki bir daha yıllarca kimse kalaycı yolu gözlememiş. Hem kalay yapıyor, hem de babamın üzerine, durmadan, adam gönderiyormuş. Bacısını almadan buralardan gitmem, diyormuş. Bütün köylüler bu inatçı İranlıyı konuşuyormuş. Halam da içten içe gururlanıyormuş. Dağ gibi yığılmış kazanların, güneşin altında parıl parıl parladığı bir gün, halam, yanındaki arkadaşına, ben bu İranlıya gideceğim, çünkü o güzel bir adam, çünkü sevdasında olduğu kadar, kalaycılığında da inatçı, çalışkan, demiş.

Halamın da bu sevdaya karşılık verdiğini duyan köylümüz, İranlıyı bırakıp halamı konuşur olmuş-

lar... Kız, kalaycının aşkından deli divane oldu, eridi muma döndü, bu ağabeyi de ne inatçı adam, yazık değil mi bu gençlere, demişler... Sonra da duysun duymasın söz üretmeye, düşler kurmaya başlamışlar... Birisi, verse ya bacısını, verse de kırk gece kırk gündüz düğün kurulsa ya, demiş. Sonra ardi durmamış sözün... Verse ya, verse de yayladan inmiş koçlar döşenip kesilse ya, bir güzel yemekler pişse, kazanlar kurulup Gazikışlak pirincinden süzme pilavlar süzülse ya... halay tutup uzadıkça uzasak, sabahlara kadar diz kırıp oynasak ya... düğün bitip de evli evine, köylü köyüne, sokak itleri de düğün yerine doluşup aç karınlarını doyursa ya... sevdalılar muradına erip çoluk çocuğa karışsa, İranlı buraya, bizim köye yerleşse ya... yerleşse de kap kacağımızı bir güzel kalaylayıp dursa ya...

‘Ver bacını,’ sözünden bıkip usanan babam, daha fazla direnememiş; vermiş halamı kalaycıya, kurtulmuş. Düğün kurulmuş, İran’dan misafirler gelmiş, düğün kırk gece kırk gündüz olmasa da, üç gece üç gündüz sürmüş, evlenmişler. Denir ki, bu evlenme işinde asıl köylülerimiz muradına ermişler; bir oynamış bir oynamışlar ki, İran’dan gelen misafirler geri döndüklerinde günler, geceler boyu bu bizim köylülerin diz kırıp bir acayip oynayışlarını oradakilere anlatıp durmuşlar...

Halam köyden İran’a giden ilk gelinmiş. Üç kızı, bir oğlu olmuş. Oğlu bu, Azad. Babam da Azad’ı çok severdi. Varı yoğu bir bacısı vardı bu dünyada. Bacısını ve onun çocuklarını görmek için sık sık Tebriz’e giderdi. Çoğu zaman Azad’la dönerdi. Sonra birden hastalandı. Biz bir şey olmaz, inşallah yakında ayağa kalkar derken, kalkamadı, kısa bir süre sonra öldü. Ardından annem de çok yaşamadı. Sanki baba-

mın ölümü onu öldürdü. Dayanamadı, birden çöktü. Sessiz sedasız çekip gitti babamın ardından. Ben kaldım yalnız. Benim şimdi kimsem yok. Halam sağken arada bir İran'a gidiyordum. Oturtur beni dizinin dibine, hep ağlardı. Bir de koklardı. "Gel, ağabeyimin kokusu var sende. Gel bir doya doya koklayım seni," derdi. Sonra her zamanki isteğini tekrarlardı: "Gitme, burada kal. Bir başına ne yaparsın o köyde? Kim yıkar üstünü başını, yemeğini kim yapar? Burada güzel güzel kızlar var. Birini bulur, helal süt emmiş birini, evlendiririm seni. Balaların olur, bağırama basarım..." Duramazdım oralarda. Birkaç gün sonra yola koyulmak için izin isterdim Nazlı halamdan; babamın bu dünyada yaşayan biricik varlığından. Halam yaşlılığında bile güzel kadındı. İnce, uzun boyluydu. Siyah saçları beyazlamıştı şimdi. Ama gözlerinin karası, elmas karası şimdi de bir başka güzeldi. Ona bakardım, babamda olan özellikleri bulmaya çalışırdım. Bunu anlardı, "Ağabeyimin yadigârı," derdi, gözleri dolardı. Yine evlenme bahsini açardı. Ona söz verirdim, "Tamam," derdim, "evleneceğim, bakıyım, köyden, bizim oralardan birini bulursam oradan, olmazsa buradan, senin istediğin bir kızla evleneceğim." Yine gözleri dolardı, "Gel seni bir koklayım," der, sarılır, koklardı beni.

Birkaç gün önce geldi Azad. Yılda bir iki kez kaçır gelirdi. Akşamı zor beklerdi. "Canım nasıl bira çektii dayı oğlu, bir bilsen... Hadi çıkalım, şu sizin birahaneler susuzluğumu zor giderir, hadii! Çabuk ol! Yeni yerler açılmışsa önce oralara gidelim," derdi. Telaşlı, sabırsız olurdu çoğunluk.

Son yıllarda ne çok içkievi açılmıştı, sayısına bereket! Kentin görüntüsü değişmişti; her biri dışarı-

dan gelen kadınlarla doluydu. Çoğu zaman müşteriden çok kadınlar doldururdu buraları.

Son geldiğinde, bu kez onu Yezidin Yeri'ne götürdüm, Ahuzer'le tanıştırdım. Çöktü biranın başına, Ahuzer şaşırıp kaldı.

“İran'da bira bulmak zor, nereden bulacaksınız,” dedi. Ağzından söz bitmeden bardak boşalıyordu. Ahuzer'i sordu, kim olduğunu; ilişkimizi merak ediyordu; arada bir Ahuzer'e, sonra da bana yönelen gözlerindeki soru işaretlerinden anlıyordum.

“Güzel kadın. Aranızda bir şey mi var?” dedi.

“O benim için çok önemli Azad,” dedim. “Sevgilim... ama, bundan öte bir şey. Belki de karım demeliyim. Birlikte yaşıyoruz. ”

Bir süre konuşmadı. Yüzüme öyle baktı; donuk, anlamsız. Buna alıştım. Kimse birahane çalışan bir kadınla da ciddi ilişkinin yaşanacağını anlayamıyordu. Onlara göre böyle bir kadınla ancak gönül eğlendirilirdi, daha ötesi olamazdı.

“Şaka yapmıyorsun değil mi? Dostun olabilir, tamam, buna diyeceğim yok, nasıl karın oluyor?”

Hemen yanıtlamadım. Nasıl anlatacağımı düşündüm. Sonra,

“Evet, Azad, sevgilim, karım o benim. Dostum falan değil. İstemiyor, istese bir gün bile durmayacağı, evleneceğim onunla.”

Birden kalktı.

“Yürü, çıkalım!” dedi.

“Ne oldu?” dedim.

“Madem senin için bu kadar değerli bu hanım, burada kendime hizmet ettirmem. Başka birahane... haa... Abbas'ın oraya gidelim.”

“Tamam, tamam,” dedim, güldüm. Sonra sarıldım boynuna, sıktım. “Abbasın Yeri'ne gidelim tabii.

Çünkü senin derdin başka. Aklın orada, kızlarda değil mi?”

Güldü.

“Yok vallaha, buradan kalkmamın tek nedeni Ahuzer. Yani... onun sevgilin olması. Abbasın Yeri sonradan aklıma geldi. Hadi yürü!”

Ahuzer kalktığımızı gördü. Barda bira çekiyordu, bıraktı bardağı, geldi yanımıza.

“Niye kalktınız?”

“Bacı sağ ol, birisini görmem lazım,” dedi Azad. Ahuzer, soru dolu bakışlarını bana yöneltti.

“Kalkması gerekiyor. Sonra anlatırım,” dedim.

Yürüdük, ardımızdan,

“Geç kalmayın, birahane kapanmadan gelin,” dedi.

Abbasın Yeri kalabalıktı. Birahanenin müşterisinden çok, çalışan kadın vardı. Renk renk boyanmış saçlar, çoğunda koyu bir makyaj, loş ışıkların altında yanıp duruyorlardı.

“Birahane dediğin böyle olur işte!” dedi Azad. “Şunlara bak, şu güzellere bak, güzellere!”

“Hani bunun için gelmemiştin?”

“Yalan mı? Güzel değiller mi?”

Azad’ın coşkusu hemen kadınların ilgisini çekti. Güler yüzle karşıladılar Azad’ı. Bir masaya oturduk, biralar geldi. Çerez, bir de salatalık söğüş istedi. Teypte arabesk bir ses sızlayıp duruyordu. Kızlar, masalara eğilip müşterilerle sohbet ederken, bir yandan da şarkıya eşlik ediyorlardı. Biri geldi, Azad’a,

“Masanıza oturabilir miyim?” diye sordu. O da,

“Bugün olmaz. Bugün özel konuşacağız, bir başka sefere söz, seni yanıma alacağım,” dedi. Kadın,

“Peki, afiyet olsun,” deyip uzaklaştı. Azad, yine bir dikişte bardağı yarıladi...

HASAN ÖZKILIÇ

ORADA YOLLARDA

ÖYKÜ

Hasan Özkılıç, yeni öykülerini topladığı *Orada Yollarda* ile okurunu yine Doğu'nun zorlu coğrafyasına götürüyor. Doğu kentleri Özkılıç'ın öykülerinde, belki eski gizemini çoktan yitirmiş, kimlik kaybına uğramış, ama birer hikâye kovanı olma özelliğini hep sürdürmüştür. Tıpkı bu kitaptaki kahramanların sık sık uğradığı 'BirahaneBar' gibi, birbirinden farklı insanların topladığı, farklı hikâyelerin yaşandığı kentlerdir bunlar. *Özkılıç*, yaşamın içinden seçtiği öykülerini gerçekçi bir dille anlatıyor. Ayrıntıların aktarılmasında, kişilerin psikolojik derinliklerinin gösterilmesinde kendine özgü üslubunu başarıyla sürdürüyor. Aşk, ölüm, umutsuzluk, umut bu öykülerde başarıyla harmanlanıyor. *Orada Yollarda* Doğu'nun gizemli, çekici, ama bir o kadar da trajik dünyasına bir yolculuk.

KAPAK RESMİ: ESAT TEKAND

ISBN 975-07-0521-1

9 789750 170521 2

<http://www.canyayinlari.com>

KDV İÇİNDEDİR